

Ο Σαλής: " Ο Μαύρος βαρκάρης"

Συντάχθηκε απο τον/την Αλίκη Αποστολάκη
Κυριακή, 09 Δεκέμβριος 2012 13:48

Ο Σαλής ήταν μια από τις γνωστότερες φυσιογνωμίες της πόλης των Χανίων τον περασμένο αιώνα.

Ήταν απόγονος μαύρων εργατών ή χαλικούτεδων από την εποχή της Αιγυπτιοκρατίας στην Κρήτη, καταγόμενος από το Σουδάν ο οποίος δε θέλησε να εγκαταλείψει τα Χανιά κατά την ανταλλαγή των πληθυσμών το 1922 και έτσι παρέμεινε στην πόλη, όπου έγινε ευρέως γνωστός για την εργατικότητα, την εγκαρδιότητα και την καλοψυχία του.

Το επώνυμό του ήταν Χελιδώνης ή Χελιδωνάκης και για να βγάλει τα προς το ζην εργαζόταν ως βαρκάρης.

Εργαζόταν από μικρό παιδί στη μπλε βάρκα του προέδρου των βαρκάρηδων των Χανίων Σταύρου Τσιριγωτάκη και χάρη στη δύναμη και την ταχύτητα του νεαρού μουσουλμάνου, πάντα η βάρκα του Τσιριγωτάκη ήταν πρώτη στο ξεφόρτωμα επιβατών και αποσκευών, καθώς εκείνη την εποχή το λιμάνι των Χανίων ήταν αβαθές και ακατάλληλο για τον ελλιμενισμό πλοίων.

Τις αποσκευές τις ξεφόρτωναν σε μαούνες μέχρι την ακτή και τους επιβάτες οι βάρκες, ανταγωνιζόμενες για την μεγαλύτερη ταχύτητα και καλύτερη εξυπηρέτηση.

Ο Σαλής ήταν πολύ δυνατός και γρήγορος και έτσι πάντα η βάρκα που κουμάνταρε ήταν πρώτη και έτσι κατέληξε να κάνει το βαρκάρη για πάρα πολλά χρόνια και ταυτόχρονα έγινε μια από τις πιο αναγνωρίσιμες και συμπαθητικές φυσιογνωμίες των Χανίων.

Το πόσο αγαπούσε την Ελλάδα και τα Χανιά, αποδεικνύεται από την άρνησή του να αποχωρήσει το 1922 από την Κρήτη μαζί με τους άλλους μουσουλμάνους κατά την ανταλλαγή των πληθυσμών, παίρνοντας μάλιστα και την αγγλική υπηκοότητα για να μπορέσει να παραμείνει στην Ελλάδα, κάτι το οποίο του δημιούργησε προβλήματα κατά τη γερμανική κατοχή.

Μαζί με την Αμπλά, άλλη μια καλόκαρδη μουσουλμάνα ήταν από τους καλύτερους και πιο όμορφους χαρακτήρες των Χανίων, πάντα χαμογελαστοί, γενναιόδωροι και έτοιμοι να βοηθήσουν τους ανήμπορους και άπορους συνάνθρώπους τους.

Κάθε φορά που πληρωνόταν ετοιμάζε τσάντες με τρόφιμα και τα έστελνε σε φτωχές πολύτεκνες οικογένειες ανώνυμα. Κάποτε που κέρδισε τον πρώτο λαχνό του λαχείου δεν κράτησε ούτε δεκάρα για τον εαυτό του. Αντίθετα προίκισε 2 ορφανές κοπέλες. Πάλι ανώνυμα.

Κάποτε κέρδισε τον πρώτο αριθμό του λαχείου, αλλά και πάλι μοίρασε το ποσό που κέρισε σε 2 νεαρές γυναίκες που ήθελαν να παντρευτούν για να φτιάξουν την προίκα τους.

Ο Σαλής: " Ο Μαύρος βαρκάρης"

Συντάχθηκε απο τον/την Αλίκη Αποστολάκη
Κυριακή, 09 Δεκέμβριος 2012 13:48

Όταν όμως ο Σαλής γέρασε και έχασε τη δύναμή του, σταμάτησε να δουλεύει στη βάρκα, αναγκάστηκε να πουλήσει το σπίτι του στο Κούμ Καπί για να μπορέσει να επιβιώσει. Σημειωτέον ότι επί Αραβοκρατίας στην Κρήτη στην παραλιακή συνοικία των Χανίων Κούμ Καπί, κατοικούσαν οι Άραβες και μαύροι χαμάληδες των Χανίων οι Χαλικούτηδες.

Πολλοί Χανιώτες βλέποντας ότι ο Σαλής έμεινε στη ψάθα κινητοποιήθηκαν για να του ανταποδώσουν τα όσα καλά είχε κάνει γι αυτούς τόσα χρόνια.

Αρχικά χάρη στις ενέργειες του τυπογράφου, συγγραφέα και ποιητή Γεώργιου Γεωρβασάκη, έγινε Έλληνας πολίτης έστω και αργά παίρνοντας μια μικρή σύνταξη από το ΙΚΑ.

Ακόμα και τότε όμως ο Σαλής αποδεικνύοντας τη φιλευσπλαχνία και μεγαλοψυχία του χάριζε μεγάλο μέρος της σύνταξής του σε ανθρώπους που πίστευε ότι τη χρειαζόνταν περισσότερο.

Πέθανε στις 29 Φεβρουαρίου 1967 στο δωμάτιό του επί της οδού Θεοτοκοπούλου την ώρα που κοιμόταν.

Όταν πέθανε υπήρχε πρόβλημα για τον τόπο ταφής του, αφού λόγω του μουσουλμανικού θρησκειώματος δε μπορούσε να ταφεί σε χριστιανικό νεκροταφείο.

Αρχικά τον είχαν θάψει σε ένα χωράφι στην παλιά τούρκικη συνοικία Μερτζαλίκια, αλλά λόγω του ότι ήταν πολύ αγαπητός στους Χανιώτες, ετάφη στο χριστιανικό κοιμητήριο του Αγίου Λουκά στην οδό Αναπαύσεως με δικά τους έξοδα.

Σήμερα είναι θαμμένος στο νεκροταφείο του Αγίου Λουκά στα Χανιά και πάνω στη μαρμάρινη πλάκα είναι γραμμένοι οι στίχοι του ποιητή και φίλου του Γεώργιου Γεωρβασάκη λέγοντας:

Ας ήσουν μαύρος

Ας μην ήσουν χριστιανός

Ας ήταν μαύρη η μορφή σου

Μ' από το χιόνι πιο λευκή ήτανε η ψυχή σου.

Πολύ πρόσφατα μαθαίνοντας για την ιστορία του Σαλή επισκέφτηκα τον τάφο του στο νεκροταφείο του Αγίου Λουκά, δίπλα από τους Ρώσους πεσόντες στην Κρήτη κατά τους απελευθερωτικούς αγώνες.

{iframe width="420" height="315"
src="http://www.youtube-nocookie.com/embed/F4WY3eZfh_Q?rel=0" frameborder="0"
allowfullscreen}}{/iframe}

πηγή: http://iakovos-xania.blogspot.gr/2012/04/blog-post_15.html